

საქართველო
მდგრადი განვითარების
მინისტრი

მზის კონკიციონალური განვითარების განხილვა

Friends of
the Earth
International

Bundesministerium für
wirtschaftliche Zusammenarbeit
und Entwicklung

ჯერ კიდევ, გასული საუკუნის ბოლო წლებში საქართველოში ფართოდ გავრცელდა მზის ენერგიით თბომომარაგების სისტემები. მზის ენერგიით წყლის გამაცხელებლები წარმოადგენს სისტემას, რომელიც მუშაობს წლის ნებისმიერ დროს მზის ენერგიაზე და უზრუნველყოფს ცხელი წყლის მოწოდებას. მზის ენერგიით წყლის გამაცხელებელი სისტემიდან შესაძლებელია წლის ნებისმიერ სეზონზე, როგორც ცხელი წყლის მიღება ასევე, თანამედროვე სახლების გათბობის მოთხოვნილების დაკმაყოფილება, რის შედეგადაც, შესაძლებელია დაიზოგოს ენერგოდანახარჯები. დავიცვათ გარემო და ბუნებრივი რესურსები.

დღეისათვის მზის კოლექტორები ფართოდ გამოიყენება მსოფლიოს მრავალ ქვეყანაში, მათ შორის ისეთ ქვეყნებში, სადაც მზის მაღალი გამოსხივება და ცივი ზამთარია. განსაკუთრებით მთიან რეგიონებში, სადაც შეფერხებაა ელეტროენერგიის მიწოდებაში.

მზის წყლის გამაცხელებლები, ანუ მზის კოლექტორები, მზის ენერგიას იყენებენ წყლის გასაცხელებლად. ისინი მუშაობენ ელექტროენერგიის წყაროს გარეშე და მისი გამოყენება

შემადგენლობა შეიძლება, სამარტინოს ქვედა წლის პირველი ნოემბრისა და მეტული დონიდან გამომდინარე, საბოლოო გასიათობაზე აკმადგნება. შემადგენლობა წლის გამოცხადებაზე გამოუწევების სხვა ტემპის და რეაქციების დახმარება.

საქართველოს გეოგრაფიული და კლიმატური პიროვნების გამომდინარე, საქართველოს სამშენებლო ღირებულების კალათ მეტი, ამ მდგრ. დაც. აღნიშვნით გაფართოვს კონკრეტული მიზანის მიზანის ხაზზე შესაძლებელი მიყვალობელი დანართების 140 ლიტრი 70-80°C ქვედა წარა. ასეთ გადამდინარე დანართზე სხვ 15-20 კლის გენერა. დაუტენდ 2,5 ლიტ. კონდიცია ეს კ. წილით 850 ლიტ. შეიძლება აუტ. საქართველოს მიზანის ა. ასეთ აუტოტენდ შეს პირველი გამოცხადება და აღმოჩენელ გათვალისწინებული მიზანი შემოვალი მისამართის შესაბამის იურიდიული.

უკავ ქრონ. მოვალეობის სამიზნობრივი და ასე მოვალეობის მდგრებრივი მართვის სამართლის უფლისობრივი მიზანი მდგრებრივი აუტოტენდ მიზანის გამოცხადებების

მ	მიმღები ფარგლები	მიმღები ფარგლები	მოვალეობა	
კონკრეტული მიზანი				
1	ზოგ. დეკ.	10000 ლიტრი/ლიტრი	1 კლი.	სამართლის მიზანი
2	ზოგ. დეკ.	100000 ლიტრი/ლიტრი	1 კლი.	სამართლის მიზანი
3	ზოგ. დეკ.	50000 ლიტრი/ლიტრი	1 კლი.	სამართლის მიზანი
4	დაწესებულებების მიზანი	0,050-0,050 ლიტ.	1 კლი.	სამართლის მიზანი
5	მიმღები ფარგლების მიზანი, ა. მოვალეობის მიზანი	200-1000	1 კლი.	სამართლის მიზანი
6	მიმღები ფარგლების მიზანი	1000	1 კლი.	სამართლის მიზანი
7	ზოგ. დეკ.	100000 ლიტრი/ლიტრი	1 კლ.	სამართლის მიზანი
8	ზოგ. დეკ.	10000 ლიტრი/ლიტრი	1 კლ.	სამართლის მიზანი
9	ზოგ. დეკ.	10000 ლიტრი/ლიტრი	1 კლ.	სამართლის მიზანი
10	კონკრეტული მიზანი და მიზანის გამოცხადების მიზანი ა. მოვალეობის მიზანი	20-100 ლიტ.	1000 ლიტრი	სამართლის მიზანი
11	მიმღები ფარგლების მიზანი	15-20 ლიტ. ლიტრი	1 კლ.	სამართლის მიზანი
12	მიმღები ფარგლების მიზანი	1000 ლიტრი/ლიტრი	1 კლ.	სამართლის მიზანი
13	მიმღები ფარგლების მიზანი	20-30 ლიტ.	1 კლ.	სამართლის მიზანი
14	კონკრეტული მიზანი და მიზანის გამოცხადების მიზანი ა. მოვალეობის მიზანი	200	1 კლ. 10 კლ.	სამართლის მიზანი
15	მიმღები ფარგლების მიზანი	140-200 ლიტრი/ლიტრი	1 კლ.	სამართლის მიზანი
16	მიმღები ფარგლების მიზანი	20-25 ლიტ. ლიტრი	1 კლ.	სამართლის მიზანი
17	კონკრეტული მიზანი	10-15 ლ.	1 კლ.	სამართლის მიზანი
18	კონკრეტული მიზანი და მიზანის გამოცხადების მიზანი ა. მოვალეობის მიზანი			სამართლის მიზანი
19	მიმღები ფარგლების მიზანი	20-25 ლიტ. ლიტრი	1	სამართლის მიზანი
20	კონკრეტული მიზანი			სამართლის მიზანი
21	კონკრეტული მიზანი	10000 ლიტ. ლიტრი	1 კლ.	სამართლის მიზანი
22	კონკრეტული მიზანი	1000 ლიტ. ლიტრი	1 კლ.	სამართლის მიზანი
23	კონკრეტული მიზანი	1000 ლიტ. ლიტრი	1 კლ.	სამართლის მიზანი
24	კონკრეტული მიზანი	1000 ლიტ. ლიტრი	1 კლ.	სამართლის მიზანი
25	კონკრეტული მიზანი	1000 ლიტ. ლიტრი	1 კლ.	სამართლის მიზანი
26	კონკრეტული მიზანი	1000 ლიტ. ლიტრი	1 კლ.	სამართლის მიზანი
27	კონკრეტული მიზანი	1000 ლიტ. ლიტრი	1 კლ.	სამართლის მიზანი
28	კონკრეტული მიზანი	1000 ლიტ. ლიტრი	1 კლ.	სამართლის მიზანი
29	კონკრეტული მიზანი	1000 ლიტ. ლიტრი	1 კლ.	სამართლის მიზანი
30	კონკრეტული მიზანი	1000 ლიტ. ლიტრი	1 კლ.	სამართლის მიზანი

პოპულარიზაციას, მოსახლეობის ენერგეტიკული დანახვარების შემცირებასა და გარემოს დაცვას. საქართველოში ამ მხრივ, ჯერ კიდევ სხვა რეალობაა, თუმცა, ბოლო დროს პრამდენიმეტე არასამთავრო თრმავიზაციისა და მათ შორის, საქართველოს მწვანეთა მოძრაობა / დედამიწის მეგობრების ინიციატივით და ხელშეწყობით არაერთი სადემოსტროციო პროექტი განხორციელდა, რომლის ფარგლებში სხვადასხვა სკოლებსა თუ ბაღებში დამონტაჟდა მზის ენერგიით მარტივი წყლის გამათბობელი სისტემები.

ბროშურაში მოცემულია მზის ენერგიით მარტივი წყლის გამათბობელი სისტემის დამონტაჟებისთვის აუცილებელი მასალების ჩამონათვალი. რომელიც დამონტაჟების შემთხვევაში შესაძლებლია ყოველდღიურად მიღებულ იქნას 140 ლიტრი 70-80 გრადუსამდე გაცხელებული წყალი. დანადგარი იმუშავებს 15-20 წლის განმავლობაში და, რაც მთავარია, მისი დამონტაჟების შემთხვევაში მომხმარებელი არ იხდის არანაირ გადასახადს და მნიშვნელოვნად მცირდება დანახვარები.

დღეისათვის არსებობს მზის წყლის გამაცხელებელის სხვადასხვა ტიპები, მაგრამ

კუელა მათგანი ემსარება უბრალო პრინციპს: შავი ზედაპირი შთანთქავს მზის სითბოს, შემდეგ კი ეს სითბო გადაეცემა წყალს. კუელაზე უბრალო მოდელის აგება შესაძლებელია უბრალო მასალებისგან და არ საჭიროებს ტუმბოს ან სხვა ელექტრო მოწყობილობას. ეფუძლის მზის კოლექტორის გამოყენება შესაძლებელია ზამთრის პერიოდშიც კი, დაბალ ტემპერატურაზე გაყინვადი სითბოს - ანტიფრიზის გამოყენებით.

პებლიკაცია გამოიცა გერმანიის
ეკონომიკური თანამშრომლობისა და
განვითარების ფედერალური სამინისტროს
(BMZ) ფინანსური მხარდაჭერით,
„ევროპელი ქალები საერთო
მომავლისათვის“ (WECF)
თანამშრომლობის ფარგლებში

პუბლიკაციის შინაარსზე პასუხისმგებელია
საქართველოს მწვანეთა მოძრაობა, მასში
გამოთქმული მოსაზრებები არ უნდა იქნეს
მიჩნეული დონორთა მოსაზრებებად

**საქართველოს მწვანეთა მოძრაობა/დედამიწის
მეცნიერები საქართველო**

**საქართველო, თბილისი, გრ. მუხაძის ქუჩა №16
ტელ/ფაქსი: (+995 32) 223 40 37
ელ-ფოსტა: info@greens.ge
Web-გვერდი: www.greens.ge**